

XI. Sosialilautakunta.

Sosiaalilautakunnan kertomus vuodelta 1921 oli seuraava:

Lautakunnan kokoonpano, jaostot, viranpitäjät y. m. Sosialilautakuntaan kuuluivat vuonna 1921 seuraavat jäsenet: kunnallisneuvos V. v. Wright, ent. senaattori M. Paasivuori, johtaja Y. Harvia, esittelijäsihteeri N. A. Mannio, neiti B. Tabelle, toimitsija H. Seppälä ja muurari A. E. Leino. Puheenjohtajana toimi herra von Wright ja varapuheenjohtajana herra Paasivuori. Lautakunnan sihteereinä toimivat arkkitehti A. Toivonen ja kaupunginvaltuuston myönnettyä hänelle virkavapautta tammikuun 22 p:stä varatuomari V. I. Puustinen.

Kunnallisten työväenasuntojen hallintojaoston puheenjohtajana toimi kunnallisneuvos von Wright sekä jäsenenä ent. senaattori Paasivuori ja neiti Tabelle.

Tontinvuokrajaostossa olivat johtaja Harvia puheenjohtajana ynnä kunnallisneuvos von Wright ja toimitsija Seppälä jäsenenä.

Yleishyödyllisen rakennustoiminnan edistämislainarahaston hallintojaostoon kuuluivat esittelijäsihteeri Mannio puheenjohtajana sekä johtaja Harvia ja muurari Leino jäsenenä.

Tarkastajina työväenopetuslaitoksia varten toimivat insinööri A. Breitholtz miestarkastajana ja neiti I. Schreck naistarkastajana.

Lautakunnalla, jonka toiminta on kohdistunut toiselta puolelta kunnalliseen asuntopolitiikkaan ja toiselta puolelta varsinaisiin sosiaaliin asioihin, oli kertomusvuoden kuluessa 21 kokousta. Näissä käsiteltiin m. m. seuraavat tärkeimmät asiat:

Vuokrasopimusehdot Vallilassa ja Käpylässä. Niihin kaupunginvaltuuston vahvistamiin vuokrasopimuskaavakkeihin, joilla Vallilan ja Käpylän kaupunginosissa sijaitsevia tontteja oli luovutettava, oli otettu määräys että kaupunki kaupunginasemakaavan muuttamista tai uuden liikenneväylän aukaisemista taikka muuta kunnan yleistä tarvetta varten on oikeutettu ennen vuokrakauden päättymistä purkamaan vuokrasopimuksen, kuitenkin niin että kaupungin oli lunastettava tontilla olevat rakennukset ja muut laitokset arvion mukaan. Kun yksityiset luotonantolaitokset katsoivat, ettei heidän etunsa kiinnityslainojen myöntämisessä tuon määräyksen johdosta ollut täysin turvattu, teki sosialilautakunta tammikuun 28 p:nä kaupunginvaltuustolle ehdotuksen että rahatoimikamarille myönnettäisiin oikeus, milloin yleishyödyllisille rakennusyhtymille vuokrataan suurempia alueita, jättää vuokraehdoista pois edellämäinittu ehto vuokrasopimuksen peruuttamisesta. Helmikuun 23 p:nä hyväksyikin kaupunginvaltuusto tämän esityksen.

Kysymys oma-koti-alueesta. Kun kaupunginvaltuuston huhtikuun 6 p:nä 1920 tekemä päätös Toukolan kortteleissa n:ot 912 ja 913 sijaitsevien tonttien luovuttamisesta oman-kodin rakentajille oli osoittautunut onnistuneeksi ja kysyntä tällaisista tonteista vallitsevan asuntopulan vuoksi oli edelleen suuri, heräsi sosialilautakunnassa kysymys uusien alueiden luovuttamismahdollisuudesta tähän tarkoitukseen. Asia oli lautakuunnassa esillä maaliskuun 23 sekä toukokuun 4 ja 13 p:nä, jolloin päätettiin kääntyä asiassa valtuuston puoleen esityksellä että korttelit n:ot 860—862, 865—874 ja 876 Käpylän puutarhaesikaupungissa luovutettaisiin oma-kotialueeksi vuokralle enintään 60 vuodeksi, tullen kaikkien tonttien vuokra-ajan päätyä yhtäikää, ja yleensä samoilla ehdoilla kuin valtuusto helmikuun 23 p:nä 1921 oli määrännyt muista Käpylän ja Vallilan kaupunginosissa sijaitsevista asuntotonteista, kuitenkin niin että tonteille n:ot 14—22, 28—32 ja 36—40 sekä 7—17, 25—27 ja 33—35 Vipusentien varrella ynnä tonteille n:ot 1—5 ja 2—4 Perä-Pohjolan tien varrella saisi rakentaa ainoastaan vahvistettujen mallipiirustusten mukaisia asuinrakennuksia. Hankittuaan rahatoimikamarin lausunnon¹⁾, päättikin kaupunginvaltuusto marraskuun 2 p:nä hyväksyä kaupungin asemakaava-arkkitehdin laatiman ehdotuksen edellä mainittujen korttelien kaupungin-asemakaavaksi ja luovuttaa niistä korttelit n:ot 861—862 ja 865—868 oma-koti-alueeksi vuokralle noin 50 vuodeksi. Sen lisäksi valtuusto jo lokakuun 5 p:nä rahatoimikamarin esityksestä oli määrännyt oma-kotialueena vuokrattavaksi korttelit n:ot 908 ja 909 sekä määrätyt tontit kortteleista n:ot 907, 911 ja 914 Vallilan kaupunginosassa.

Rakennusyhtymät. Jo edellisenä vuonna sosialilautakunta oli tehnyt kaupunginvaltuustolle esityksen, että kaupunki ryhtyisi avustamaan m. m. Helsingin vuokralaisyhdistyksen asunto-osuuskunta Käpylä r. l:n ja Asunto-osuus Vanaja r. l:n rakennustoimintaa, minkä esityksen näiltä osilta kaupunginvaltuusto helmikuun 9 p:nä hyväksyi päättäen samalla anoa sosialihallitukselta osuuskunnille valtion avustusta. Sosialihallitus myönsikin erinäisin ehdoin maaliskuun 4 p:nä Asunto-osuus Vanaja r. l:lle 97,200 markan ja maaliskuun 16 p:nä Helsingin vuokralaisyhdistyksen asunto-osuuskunta Käpylä r. l:lle 777,600 markan avustuslainat, joten kaupungin oli sen lisäksi myönnettävä avustuslainaa edelliselle 48,600 markkaa ja jälkimmäiselle 388,800 markkaa.

Aktiebolaget Åshaka nimiselle osakeyhtiölle, joka oli tontille n:o 33 Inarintien varrella korttelissa n:o 545 Vallilan kaupunginosassa rakentanut 16 asuinhuonetta 256,000 markan kustannusarvioin, ehdotti sosialilautakunta toukokuun 31 p:nä kaupunginvaltuustolle osottamassaan kirjelmässä annettavaksi avustusta kaupunginvaroista 38,000 markkaa, minkä ohessa valtiolta oli anottava avustuslainaa 76,000 markkaa. Valtuuston, joka esityksen hyväksyi, anomuksen johdosta sosialihallitus sitten heinäkuun 12 p:nä myönsikin osakeyhtiölle mainitun avustuksen.

Asunto-osuuskunta Haapa r. l:lle, jonka rakennusyritys käsitti 24 asuinhuonetta ja kustannusarvio teki 485,000 markkaa eli siis 20,208 markkaa huonetta kohti, sosialilautakunta kesäkuun 8 ja syyskuun 10 p:nä ehdotti vuokrattavaksi erään alueen korttelissa n:o 808 Käpylän kaupunginosassa sekä anottavaksi valtiolta avustusta 129,600 markkaa ja annettavaksi kaupunginvaroista avustuslainaa 64,800 markkaa ja toista kiinnityslainaa 63,600 markkaa, minkä ohessa oli laskettu osuuskunnan hankkivan ensimmäistä kiinnitystä

¹⁾ Ks. valt. pain. asiak. n:o 31.

vastaan 155,000 markkaa ja osakepääomana keräävän 79,000 markkaa. Tähän esitykseen valtuusto lokakuun 5 p:nä suostui siten että valtuusto päätti sosialihallitukselta anoa tarkoitukseen valtion avustusta. Kun sosialihallitus oli tähän anomukseen myöntynyt, päätti valtuusto marraskuun 16 p:nä lopullisesti hyväksyä esityksen.

Vallilan asunto-osuuskunta r. l:n rakennusyritys sisälsi 72 asuinhuonetta ja kustannusarvio teki 1,300,000 markkaa eli 18,000 markkaa huonetta kohti. Hankkeen toteuttamiseksi sosialilautakunta kesäkuun 8 ja syyskuun 10 p:nä esitti osuuskunnalle vuokrattavaksi tontit n:ot 4, 6, 8, 10, 12 ja 14 Vanajantien varrella korttelissa n:o 538 Vallilan kaupunginosassa sekä anottavaksi avustustalainaa valtiolta 390,000 markkaa, minkä lisäksi kaupungin olisi myönnettävä avustustalainana 195,000 markkaa ja toista kiinnitystä vastaan 196,000 markkaa, ollen osuuskunnan yksityiseltä rahalaitokselta ensimmäistä kiinnitystä vastaan hankittava lainaa 429,000 markkaa ja osakepääomalla kerättävä 90,000 markkaa. Lokakuun 5 p:nä hyväksyi valtuusto tämänkin esityksen alustavasti ja marraskuun 16 p:nä lopullisesti.

Osakeyhtiö Helsingin kansanasunnot olivat niinkään anoneet avustusta uusien rakennusten teettämistä varten, minkä johdosta sosialilautakunta syyskuun 10 p:nä esitti tätä yritystä varten, joka käsitti 164 asuinhuonetta joista rakennuskustannuksia oli laskettu 18,000 markkaa huonetta kohti eli 2,952,000 markkaa ja jotka oli määrä rakentaa kortteleille n:ot 812, 817 ja 819 Käpylän puutarhaesikaupungissa, anottavaksi valtiolta avustusta 885,600 markkaa, kaupungin avustustalainan ollessa 442,800 markkaa, toisen kiinnityslainan 473,600 markkaa ja ensimmäisen kiinnityslainan yksityisestä rahalaitoksesta 950,000 markkaa, minkä ohessa yhtiön osakepääoma oli korotettava 200,000 markalla. Lokakuun 5 p:nä hyväksyi kaupunginvaltuusto alustavasti tämän esityksen päättäen samalla merkitä lisätystä osakepääomasta 150,000 markkaa, minkä ohessa valtuusto päätti kääntyä sosialihallituksen puoleen yllämainitun määrän suuruisen valtion avustustalainan saamiseksi. Kun se oli saatu, hyväksyi valtuusto marraskuun 16 p:nä ehdotuksen lopullisesti.

Asunto-osuuskunta Käpy r. l. tahtoi niinkään laajentaa rakennustointaansa kortteleilla n:ot 806 ja 820 Käpylän puutarhaesikaupungissa yhdeksällä talolla, jotka käsittäisivät 54 asuinhuonetta ja jotka oli arvioitu 972,000 markaksi eli 18,000 markkaa huonetta kohti. Syyskuun 10 p:nä ehdotti sosialilautakunta edellytyksellä että osuuskunta osakepääomana keräisi 54,000 markkaa ja hankkisi ensimmäistä kiinnitystä vastaan 320,870 markkaa, valtiolta anottavaksi avustusta 291,600 markkaa, minkä ohessa kaupungin oli avustettava antamalla avustustalainaa 145,800 markkaa ja toista kiinnityslainaa 159,730 markkaa. Tämän esityksen, mikäli oli kysymys korttelin n:o 806 rakentamisesta, hyväksyi valtuusto lokakuun 5 p:nä ja edelleen rahatoimikamarin esityksestä marraskuun 16 p:nä myöskin mikäli oli kyseessä korttelin n:o 820 rakentaminen.

Näihin tarkoituksiin on vuonna 1920 käytetty 5,922,260 markkaa, josta valtion osuus avustustalainoista teki 2,834,700 ja kaupungin osuus 1,417,400 markkaa sekä kaupungin yleishyödyllisen rakennustoiminnan edistämislainarahaston antamat lainat 1,670,160 markkaa. Kertomusvuonna, jolloin osa edellämainittujen lainojen kautta myönnettyistä varoista on annettu lainantottajille, on edelleen myönnetty lainoja 5,297,167 markkaa, mistä valtion osuus tekee 2,647,600 ja kaupungin osuus avustustalainoista 1,323,800 ynnä kaupungin edistämislainarahastosta myöntämät 1,325,767 markkaa.

Ammattiopetuslaitosten keskuslautakunta. Kysymys ammattiopetuslaitosten keskuslautakunnasta oli sosialilautakunnassa ensi kerran valmisteltavana jo vuonna 1920 ja tekikin lautakunta samana vuonna joulukuun 16 p:nä kaupunginvaltuustolle esityksen sellaisen perustamisesta. Sittenkun rahatoimikamari oli antanut lausunnon asiassa palautti valtuusto kesäkuun 15 p:nä 1921 esityksen takaisin sosialilautakunnalle uudelleen valmisteltavaksi. Syyskuun 27 p:nä tekikin lautakunta uuden ehdotuksen, katsoen tarpeelliseksi perustaa tällainen keskuslautakunta, jonka toiminta oli aloitettava 1922 vuoden alusta ja jota varten sanotuksi vuodeksi oli varattava 3,300 markan määräraha. Viimeksimainitun ehdotuksen hyväksyi valtuusto lokakuun 19 p:nä.

Kunnalliset ammattientarkastajat. Kaupunginvaltuuston vaadittua sosialilautakunnalta lausuntoa kunnallisten ammattientarkastajain tehtäviä koskevien määräysten muuttamisesta, oli asia lautakunnassa esillä tammikuun 10 ja 28 p:nä sekä helmikuun 28 p:nä. Lautakunnassa syntyi kysymyksen johdosta erimielisyyttä. Enemmistö asettui sille kannalle, että kunnalliset ammattientarkastajat olisivat asetettavat sosialilautakunnan valvonnan alaisiksi, jota vastoin vähemmistö katsoi asialle edullisemmaksi, että tarkastajat edelleen olisivat terveydenhoitolautakunnan alaisia.

Panttilainausliike. Senjohdosta että yleinen korkokanta valtakunnassa oli huomattavasti noussut, joten se 6 % korko, jonka yksityiset yleisen lain mukaan olivat oikeutetut saamaan ammattimaiseen panttilainausliikkeeseen sijoittamalle pääomalle, ei enää vastannut kohtuutta, kääntyivät erät panttilaitokset valtuuston puoleen anoen ryhdyttäväksi toimenpiteisiin sanotun korkokannan korottamiseksi. Valtuuston pyydettyä asiassa sosialilautakunnalta lausuntoa, ehdotti lautakunta toukokuun 13 p:nä lakia muutettavaksi siten että valtionvarainministeriölle annettaisiin oikeus vuodeksi kerrallaan määrätä kyseessäolevan koron ylimmän määrärajan, minkä esityksen mukaisesti kaupunginvaltuusto päättikin kääntyä asiassa valtioneuvoston puoleen.

Maito-, leipä- ja kukkakaupat. Sittenkuin lokakuun 24 p:nä 1919 kauppa-, konttori- ja varastoliikkeen työoloista annetun lain 2 §:ää, joka koskee maito-, leipä- ja kukkakauppojen aukioloaikaa, oli helmikuun 11 p:nä 1921 muutettu, päätti sosialilautakunta helmikuun 28 p:nä kaupunginvaltuustolle ehdottaa, että valtuusto sallisi sunnuntai- ja juhlapäivinä pitää auki maito- ja leipämyymälöitä klo 8—11 a. p. ja kukkakauppoja klo 9—11 a. p. Maaliskuun 23 p:nä hyväksyi valtuusto tämän lautakunnan esityksen.

Alaikäisten katukauppa. Kaupunginvaltuuston marraskuun 13 p:nä 1917 päätettyä antaa kasvatustalokunnalle toimeksi yhdessä sosialilautakunnan kanssa ottaa harkittavakseen kysymyksen palkatun ammattityön järjestämisestä alaikäisille kunnan välityksellä niille sopivana aikana ja niille soveltuvissa työolosuhteissa, asettivat kasvatustalokunnat erityisen työvaliokunnan, jonka puheenjohtajana toimi sosialilautakunnan puheenjohtaja kunnallisneuvos v. Wright. Valiokunnan saatua ehdotuksensa valmiiksi, käsittelivät lautakunnat asiaa yhteisissä kokouksissaan helmikuun 25 sekä maaliskuun 4 ja 10 p:nä, joissa tehtyjen päätösten mukaan valtuustolle lähetettiin seikkaperäinen lausunto. Tässä lausunnossa m. m. ehdotettiin että alaikäisten ansio- ja kasvatustarkoituserien toteuttamiseksi perustettaisiin kaksi tilapäistä nuorisotyöpajaa.

Kysymys uudesta kansanpuistosta ei ole suinkaan uusi. Sellaisen kipeä tarve nimittäin on yhä uudelleen tuonut esiin tuon kysymyksen. Rahatoimi-

kamari huomautti jo joulukuun 30 p:nä 1914 päivätyssä kirjeessä kaupunginvaltuustolle mahdollisuudesta että Mustikkamaa-niminen saari muodostettaisiin kansanpuistoksi. Tästä ajatuksesta on sittemmin luovuttu. Sensijaan m. m. sosialilautakunta maaliskuun 4 p:nä 1919 teki esityksen siitä, että Santahamina tai osa siitä olisi valtiolta saatava tuollaiseksi puistoksi. Valtuuston maaliskuun 23 p:nä 1921 käskettyä sosialilautakuntaa ottamaan kysymyksen viimeksimainitussa muodossa valmisteltavaksi, oli asia sittemmin jälleen sosialilautakunnassa käsiteltävänä, joka lokakuun 26 p:nä päivätyssä kirjeessä esitti kaupunginvaltuustolle, että valtuusto päättäisi valtioneuvostolta anoa lähemmin määriteltäviä osaa Santahaminasta vuokra-oikeudella luovutettavaksi 25 vuoden ajaksi kansanpuistoa varten.

Sosiaalilautakunnan kunnallisten työväenasuntojen hallintojaostolla oli kertomusvuonna 5 kokousta. Kun kunnalliset työväenasunnot niiden kannattavaisuuslaskelmien mukaan, jotka ovat liitetyt edellisen vuoden kertomukseen, tuottivat kaupungille tappiota, päätti jaosto huhtikuun 28 p:nä korottaa vuokrat seuraavan kesäkuun 1 p:stä taloissa n:o 5—23 Hietaniemenkadun varrella ilman keskuslämmitystä olevissa huoneistoissa 100 %, keskuslämmityksellä varustetuissa rakennuksissa kahden henkilön asuttavista huoneista 57 markasta 140 markkaan kuukaudelta ja yhden henkilön asuttavista 40 markasta 90 markkaan kuukaudelta sekä perheasunnoista noin 80 %, talossa n:o 16 Kristiinankadun varrella 75 % ja taloissa n:o 4—18 Somerontien varrella 45 markasta 60 markkaan, jota vastoin taloissa n:o 47—59 Kangasalantien varrella ynnä Hermannissa ja Harakan saarella sijaitsevien asuntojen vuokrat päätettiin pysyttää entisellään.

Kysymys kaupungin talojen hoidon uskomisesta yhdelle isännöitsijälle oli, rahatoimikamarin vaadittua siitä hallintojaoston lausunnon, käsiteltävänä marraskuun 16 p:nä. Jaosto katsoi, että kysymystä ratkaistaessa oli erotettava sellaiset rakennukset, jotka olivat määrättyt eri virastoja varten, mitkä jaostonkin mielestä olisivat jätettävät yhden isännöitsijän hoitoon, ja sellaiset rakennukset, jotka vuokrattiin asunnoiksi. Jälkimmäisiä, niissä kun vuokraisten ottamisessa ja sen kanssa yhteydessä olevien asioiden hoitamisessa oli erityisesti työtä, jaoston mielestä ei taas voinut yhdistää edellisiin, vaan oli ne hoidettavat erikseen.

Kunnallisten työväenasuntojen isännöitsijänä on kertomusvuonna toiminut kamreeri Georg Weckman.

Sosiaalilautakunnan tontinvuokrajaostolla oli kyseessäolevana vuonna kaikkiaan 18 kokousta.

Vallilan kaupunginosassa sijaitsevien aikaisemmin vuokrattujen tonttien vuokraoikeuden siirtoa koskevia asioita oli jaostolla käsiteltävänä 23, koskien ne tontteja n:ot 3, 5 ja 9 Ouluntien varrella, n:ot 10 ja 12 Hauhontien varrella, n:ot 18 ja 19 Keuruuntien varrella, n:ot 11, 13, 15 ja 33 Inarintien varrella, n:ot 3, 4, 5, 10 ja 14 Vallilantien varrella, n:o 3 Vanajantien varrella, n:ot 4 ja 10 Suvannontien varrella, n:ot 5 ja 10 Virtaintien varrella, n:ot 19, 25, 27 ja 29 Päijänteentien varrella sekä n:o 9 Pernajantien varrella.

Asiat, joissa oli kysymys uusien tonttien vuokraamisesta ensi kertaa, koskivat tontteja n:ot 6 ja 8 Hauhontien varrella, n:ot 7 ja 9 Pernajantien varrella, n:ot 13, 25, 27, 29 ja 31 Päijänteentien varrella sekä n:o 13 Keuruuntien varrella.

Toukolassa vuokrattavia tontteja koskevia asioita oli esillä seuraavat: tontteja n:ot 1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 10 ja 11 korttelissa n:o 912 sekä n:ot 2, 3, 10, 11, 12 ja 13 korttelissa n:o 913.

Käpylän puutarhaesikaupungissa kaupunginvaltuuston marraskuun 2 p:nä tekemän päätöksen mukaan oma-kotialueeksi vuokrattavista kortteleista n:ot 861—862 ja 865—868 otettavien vuokramaksujen määräämistä koskeva asia oli käsiteltävänä jaoston kokouksessa marraskuun 29 p:nä, jolloin päätettiin rahatoimikamarille ehdottaa vuokramaksut seuraaviksi:

korttelin n:o 861 tonteista n:ot 1, 3, 7, 9, 11, 13, 15, 17, 19, 21, 6, 8, 12 ja 14; korttelin n:o 862 tonteista n:ot 2, 4, 20, 25, 27, 31 ja 33; korttelin n:o 865 tonteista n:ot 2, 4, 6, 33 ja 35; korttelin n:o 866 tonteista n:ot 36, 38 ja 40; korttelin n:o 867 tonteista n:ot 1, 28, 30, 32, 27 ja 29 sekä korttelin n:o 868 tonteista n:o 3, 5, 2, 4, 14, 16, 18, 20 ja 22 ensimmäiset 5 vuotta 200 markkaa vuodessa, vuodet 6—10 400, vuodet 11—20 1,200, vuodet 21—30 1,500, vuodet 31—40 1,800 ja vuodet 41—50 2,100 markkaa vuodessa; korttelin n:o 861 tontista n:o 5; korttelin n:o 852 tonteista n:ot 18, 22 ja 29; korttelin n:o 865 tontista n:o 31; korttelin n:o 866 tonteista n:ot 2, 4, 6 ja 8; korttelin n:o 867 tontista n:o 23 sekä korttelin n:o 868 tonteista n:ot 11, 13, 15, 17, 19 ja 21 ensimmäiset 5 vuotta 225 markkaa vuodessa, vuodet 6—10 450, vuodet 11—20 1,320, vuodet 21—30 1,650, vuodet 31—40 1,980 ja vuodet 41—50 2,310 markkaa vuodessa sekä korttelin n:o 861 tonteista n:ot 10 ja 16, korttelin n:o 867 tonteista n:ot 25 ja 34 ynnä korttelin n:o 868 tontista n:o 12 ensimmäiset 5 vuotta 250 markkaa vuodessa, vuodet 6—10 500, vuodet 11—20 1,500, vuodet 21—30 1,875, vuodet 31—40 2,250 ja vuodet 41—50 2,625 markkaa vuodessa, jota vastoin jaosto ehdotti, että rahatoimikamari jättäisi korttelin n:o 862 tontin n:o 23, korttelin n:o 867 tontin n:o 26 ja korttelin n:o 868 tontin n:o 24 vuokran toistaiseksi määräämättä. Tämän ehdotuksen rahatoimikamari on sittemmin hyväksynyt.

Kun Vallilan kaupunginosassa sijaitsevien tonttien vuokraoikeuden siirtoa koskevissa asioissa oli tähän saakka aina pyydetty asunnontarkastaja arkkitehti Knut Wasastjerna arvioimaan myydyt rakennukset, päätti jaosto m. m. arvioinnista johtuvien kustannusten vähentämiseksi toukokuun 23 p:nä uskoa mainitun tehtävän lautakunnan sihteerille arkkitehti A. Toivoiselle.

Sen johdosta, että valaistus-, vesi- ja viemärijohtojen y. m. rakentamiseen Käpylän puutarhaesikaupungissa, kuten rahatoimikamari kaupunginvaltuustolle elokuun 11 p:nä ilmoitti, oli siihen saakka jo käytetty noin 2,400,000:— markkaa, katsoi jaosto tarpeelliseksi, että neilläkin, kuten jo aikaisemmin ulkomailla m. m. Ruotsissa oli tehty, olisi ryhdyttävä tarpeellisiin toimenpiteisiin, jotta mainitut kustannukset »oma-kotialueella» saataisiin supistumaan kohtuulliseen määrään, minkä vuoksi jaosto marraskuun 29 p:nä päätti esittää rahatoimikamarille, että kysymystä valmistelamaan asetettaisiin erityinen komitea. Tämän komitean on kamari sittemmin asettanut.

Sosiaalilautakunnan yleishyödyllisen rakennustoiminnan edistämislainarahaston hallintojaostolla oli kertomusvuoden kuluessa 9 kokousta ja käsiteltiin niissä m. m. seuraavat asiat:

Helmikuun 8 p:nä päätti jaosto, että lainoja rahastosta myönnettäessä oli yleensä noudatettava kaupunginvaltuuston toukokuun 19 p:nä 1920 tekemää päätöstä, joten kiinteistön arvoksi on laskettava 55 % rakennuskustannuksista

ja lainarahastosta annettavan lainan suuruudeksi oli toistaiseksi määrättävä korkeintaan 85 % mainitusta arvosta.

Kun vuotuismaksu lainarahastosta myönnettäville lainoille oli aikaisemmin ollut 6 %, josta oli luettava 5 $\frac{1}{4}$ % korkoksi ja loput kuoletukseksi, muutuneitten olosuhteitten vuoksi oli liian alhainen, ehdotti sosialilautakunta hallintojaoston esityksestä helmikuun 6 p:nä 1920 vuotuismaksun korottamista 8 %:iin, mistä 7 $\frac{1}{2}$ % olisi korkoa ja loput kuoletusta. Valtuusto kuitenkin tammikuun 26 p:nä 1921 päätti rahatoimikamarin ehdotuksen mukaisesti määrätä että velallisen oli toistaiseksi maksettava lisäkorkoa, niin että koko korko olisi $\frac{1}{2}$ % alle Suomen Pankin kulloinkin määräämän alimman diskonttokoron. Kun tällainen määräys kuitenkin saattoi aiheuttaa erilaista tulkintaa, päätti jaosto maaliskuun 2 p:nä, että tämä määräys oli käsitettävä siten, että lisäkorkoa on suoritettava kulloinkin maksamatta olevalle lainamäärälle niin paljon, että lisäkorko ja vuotuismaksuun sisältyvä 5 $\frac{1}{4}$ % korko yhteensä ovat viimeksi sanotulle lainamäärälle 1 $\frac{1}{4}$ % alle Suomen Pankin kulloinkin vahvistaman alimman diskonttokoron. Samalla esitti jaosto sosialilautakunnalle ryhtyttäväksi toimenpiteisiin, jotta edellämainittu tulkinta vahvistettaisiin. Maaliskuun 9 p:nä kaupunginvaltuusto sosialilautakunnan esityksestä hyväksyi tämän käsityskannan.

Tämän ohessa voitaneen mainita, että rahatoimikonttori tulkitsti edelläolevaa valtuuston päätöstä siten, että lainanottaja, vaikka hän ei ollut oikeutettu eikä hän itse asiassa ollutkaan nostanut koko lainamäärää, vaan ainoastaan jonkin osan, kuitenkin oli velvollinen jo ensimmäistä puolivuotuismaksua suoritettaessa maksamaan koko puolivuotuismaksun siihen sisältyvine lainanlyhennyksineen. Huhtikuun 4 p:nä esitti jaosto, joka oli asiassa toista mieltä, rahatoimikamarille, että ensimmäistä puolivuotuismaksua maksettaessa velallisen tarvitsi suorittaa ainoastaan puolivuotuismaksuun sisältyvä korko ja lisäkorko nostetulle lainamäärälle, muttei siihen sisältyvää lainan lyhennystä, minkä esityksen kamari huhtikuun 14 p:nä hyväksyi.

Lainarahaston pääoma oli vuoden alussa 2,264,250 markkaa ja on siihen myönnetty lisää valtuuston päätöksellä helmikuun 9 p:nä 100,000 markkaa ja lokakuun 5 p:nä 400,000 markkaa, joten varat tekivät 2,764,250 markkaa. Rahastosta myönnettyistä lainoista oli takaisin maksamattomana 159,468 markkaa ja kertomusvuonna myönnettiin lainarahastosta lainoja seuraavasti: Asunto-osuuskunta Käpy r. l:lle 231,160 markkaa, 19,247 ja 143,000 markkaa, Vallilan asunto-osuuskunta r. l:lle 143,000 ja 196,000 markkaa, Osakeyhtiö Helsingin kansanasunnoille 1,296,000 ja 473,600 markkaa. Asunto-osuus Vanaja r. l:lle 60,000 markkaa, Helsingin vuokralaisyhdistyksen asunto-osuuskunta Käpylä r. l:lle 354,000 markkaa ja Aktiebolaget Åshaka-nimiselle yhtiölle 16,320 markkaa ja siis yhteensä 2,789,327 markkaa, joten lainattu määrä teki kaikkiaan 2,948,775 markkaa, mistä lainanottajat kuitenkin olivat oikeutetut nostamaan osan vasta seuraavana vuonna.

Korvas—Ruskeasuon siirtolapuutarhojen hallinnosta on huolehtinut erityinen hallitus, johon on kuulunut sosialilautakunnan valitsemina rouva H. Seppälä ja lautakunnan sihteeri arkkitehti A. V. Toivonen varsinaisina jäseninä sekä puutarhuri S. Olsson ja työmies V. Salovaara varajäseninä, Svenska kvinnoförbundet-yhdistyksen valitsemina neiti J. Ahlstrand varsinaisena ja metsänhoitaja Aug. Grönberg varajäsenenä, Helsingin kansakoulujen nuoriso-

ja raittiusliitto Fylgia-yhdistyksen valitsemina herra O. Strömberg varsinaisena ja herra R. W. Björklund varajäsenenä ynnä Martta-yhdistyksen valitsemina rouva A. Wessberg varsinaisena ja neiti K. Huldén varajäsenenä. Siirtolapuutarhahallituksen puheenjohtajana on ollut herra Strömberg ja varapuheenjohtajana neiti Ahlstrand. Hallituksen sihteerinä ja neuvojana on toiminut puutarhuri O. Lundén.

Hallituksella on ollut kertomusvuonna kolme kokousta ja niissä on käsitelty kaikkiaan yksitoista asiaa. Hallitus on niinkään arkkitehti R. Finnilällä laittanut mallipiirustukset puutarhatupia varten.

Viljelyslohkot ovat olleet jaettuna kuten viime vuonna edellämainittujen yhdistysten kesken.
